

KUTSU SÄÄNTÖMÄÄRÄISEEN SYYSKOKOUKSEEN

Suomen Perhostutkijain Seura ry:n

sääntömääräinen syyskokous

AIKA: Keskiviikko 14.12.2011 klo 18.30

PAIKKA: Tieteiden talo, Kirkkokatu 6, Helsinki

KÄSITELTÄVÄT ASIAT:

- Sääntömääräiset syyskokousasiat
- toimintakertomukset ja tilinpäätös 30.6.2011
- tilintarkastajien lausunto
- tili- ja vastuuvapauden myöntäminen

Baptria PÄÄKIRJOITUS

Kuvitus/Photo manipulations: Timo Lehto

"Mitä ihmettä ne vaatii?"

Monet suoperhoset eivät jakaudu näennäisesti yhtenäisessäkään maisemassa tasaisesti, vaan muodostavat pienialaisia erillisesiintymiä saman suon sisällä. Tämä johtunee niiden erityisvaatimuksista, jotka eivät aina ole ilmiselviä. Tarkkojen elinpaikkavaatimusten pohdinta korostuu erityisesti harvinaisina pidettyjen ja heikosti tunnettujen "idänsiilikkäiden" kohdalla. Näistä lajeista tunnetaan ehkä vain muutamia havaintoja tai korkeintaan yksittäisiä populaatioita eikä harvinaisuudelle tunnu löytyvän yksinkertaista selitystä. Tällaiset lajit nousevat toisinaan lähes mystiseen asemaan ja erilaiset uskomukset valtaavat alaa. Yhteistä näille lajeille on, että niiden etsimiseen nähdään tulkittomasti vaivaa. Ajankohtaisena esimerkkinä itse idänsiilikkään on arveltu vaativan arvokkaita ikimetsiä, missä lajin elinkierto tapahtuu kokonaan ikikuusten latvustoissa vuosittaisia naavatuppoja järsien – ja milloin mitäänkin. Mystifointia tapahtuu myös aivan tavallisten ihmisten keskuudessa, sillä onhan esimerkiksi pääkallokiitäjää pidetty kuoleman airuena, jonka kohtaaminen ennustaa lähipiirissä tapahtuvaa onnettomuutta.

Se tiedetään, että pääkallokiitäjässä ei ole mitään mystistä. Kysymyksessä on aivan tavallinen perhonen, joka on lähinnä kaalikoihin tai naurisperhoseen rinnastettava laajalle levinyt puutarha- ja maataloustuholainen. Mystinen asema voi myös romahtaa nopeasti. Reilut kymmenen vuotta sitten käytettiin valtavasti aikaa esimerkiksi keltasiilikkään tai häiveperhosen etsintään, joiden esiintymispaikat olivat varjeltuja – jopa riitoja aiheuttaneita julkisia salaisuuksia. Kumpikin lajeista osoitautui ekspansiivisiksi ja suhteellisen laaja-alaisiksi elinpaikkavaatimustensa suhteen. Pahimman inflaation on kokenut

malikaapuyökkönen, joka vielä 1990-luvun alussa oli tavoiteltu suurharvinaisuus, joka selviää vain kaikkein paahteisimmassa malikasvustoissa – ulkomailla tunnetusta ravintokasvista pujosta ei puhuttu mitään. Yhteistä näille lajeille on, että ne paljastuivat sittenkin "normiperhosiksi", joiden elintavoissa ei ole mitään poikkeuksellista lähilajeihinsa nähden.

Perhoslajien mystifointi saa toisinaan lähes naiiveja piirteitä, sillä yksittäisten lajien nostaminen erikoisasemaan perustuu usein tunnettujen tosiasioiden täydelliseen sivuuttamiseen, kuten yllä oleva kaapuyökköstarina havainnollistaa. "Idänsiilikkäiden" elintavat eivät selviä nojatuolista käsin, mutta onko tosiaan odotettua, että niiden toukat käyttäytyisivät tai vaatisivat jotain aivan muuta kuin kaikki niiden lähisukulaiset, joiden elintavat usein tunnetaan kohtalaisen tarkasti. Toisaalta, mysteerin avautumisen seurauksena perhosista tulee lähinnä vain kylmiä objekteja, joihin on vaikea luoda tunnesidettä. Tunnesiteitä ei voi sivuuttaa, sillä juuri kukaan ei järkisyistä ajele pahimmillaan usean sadan kilometrin päähän viettämään vapaa-aikaansa epämääräisiin olosuhteisiin vain purkittaakseen rahtusen kitiiniä, mitä perhoset pohjimmiltaan ovat. Pahimmillaan mysteerin aukeaminen johtaa siihen, että harrastajat, jotka eivät kyseisiä lajeja ole itse koskaan löytäneet, eivät vaivaudu niitä edes etsimään – niistä ei saa enää "kiksejä". Vastaus otsikon kysymykseen kuuluukin: "Ne eivät todennäköisesti vaadi mitään erikoista, mutta me harrastajat vaadimme mystifointia".

Panu Välimäki

Mystifointiin uppoutui viime talviöinä myös lehden taiteija. Mikä sen mielenkiintoisempaa kuin pohtia jo ennakkoon, miten asiat voisivat olla. Kuvamanipulaatioissa testailuja idänsiilikkään 'sulautumisesta' mahdolliseen lajin elinympäristöön.

